

אגודת ישראל תיכנס לכנסת על גבי

שנתיה של

דה הב

וההשקעה כימעט כולה היתה ממשלתית. עמד המיפעל בקיסריה בפני פשיטת-רגל, כמה שנים אחרי חנוכתו.

לשפירא לא היה כסף להזרים למיפעל כדי להציל אותו, וולפסון טירב להשקיע אפילו אגורה שחוקה נוספת במיפעל הכושל. אז העלה אחד מגאמניו של ספיר, משה זנבר, מי שהפך אחריכך להיות נגיד בנק ישראל, רעיון מבריק. וולפסון היו כמה קומות במיגדל שלום, שבנייתו הושלמה אז. שולפסון רצה להיפטר מהם. הוא לא הצליח למצוא לקוח לנכס היקר. ספיר הציע לוולפסון שהממשלה תקנה ממנו, תמורת סכום ענק באותם הימים, 2.7 מיליון לירות. את הקומות שלו במיגדל שלום, בתנאי שולפסון ילווה את הסכום, בריבית הוגנת כמובן, למיפעל בקיסריה. וולפסון הסכים. המיפעל בקיסריה ניצל, וכל מי שמבקש היום שירותים ממישרד הפנים או ממישרד המשפחה אחרים, מכתת רגליו למיגדל שלום.

השתוללות

הבנקים

אדם 2.7 מיליוני הלירות לא הספיקו לשפירא, וספיר יצא למסע שיכנוע ספירי טיפוסי בקרב הבנקים, כדי שיעזרו לבניית-ספירא. בנק הפועלים, שנוסד כדי לתת הלוואות לעולים חדשים ולזוגות צעירים, הילווה לשפירא חצי מיליון לירות. בנק המזרחי נתן 400 אלף לירות. בנק הפועל המזרחי 100 אלף, בנק מרכותיל חצי מיליון והבנק לפיתוח התעשייה 2.3 מיליון לירות. כל זאת בתקופת המיתון של 1966. כשהמשק היה רעב לכל טיפת אשכנז, וכשהתברר לספיר שגם סכומים אלה אינם מספיקים, הוא הצליח לסדר לשפירא הלי וואה נוספת. בת שלושה מיליוני לירות, מחברה פיננסית של כור.

אולם על שפירא איים אסון אחר. יהודי אמריקאי, נט ליפסון, בעל רשת עולמית לייצור שטיחים בשם ונטוור, קיבל ברצף גות את הבטחות השליחים הישראליים בארצות-הברית, והחליט להקים בארץ מיפעל לייצור שטיחים. במהירות עצומה הקים ליפסון מיפעל לתיפארת בנצרת. היה זה איום גלוי על מיפעל השטיחים של שפירא בקיסריה. שפירא זעק לעזרה, וספיר נענה לה. הוא נתן לו אישורים לבנות מיפעל חדש בנתביבות.

ליפסון נדהם. הוא ידע שכושר המיפעל שלו בנצרת הוא פי ארבע מתיצורכת המשק הישראלי, וידע שכאשר ייפתח המיפעל החדש של שפירא בנתביבות, תייצר ישראל פי שמונה מדרישות השוק. ליפסון הבין את הרמז של ספיר, מכר לשפירא את המיפעל שלו, עוד לפני שבנייתו הושלמה, והסתלק מהארץ.

בינתיים הצליח שפירא להקים לו עוד כמה מיפעלים, מיפעל טוילנד בבניברק,

היורש בנו בכורו של שפירא, יהודי דה, העובד בקונצרן הענק, אברהם שפירא נחשב לראש מיש"פחה מסור ונאמן למרות עיסוקיו הרבים.

לוי היא סוכנת-ניסיעות. כל הניסיעות של מיפעליו של שפירא נעשות דרך סוכנת זו, ועולם מישרדי-הניסיעות בארץ יודע שרק הניסיעות של שפירא עצמו ושל המנהלים השונים במיפעליו יכולות לפרנס מישרד-ניסיעות גדול.

בין "הילטון" ללונדון

כשהיה שפירא בתחילת דרכו, הוא תיכנן לערוך את בריה-המיצוה של בנו במלון הילטון בתל-אביב. ספיר, שבר אופן אישי היה דוגמה לצניעות ולנקיטת כפיים, ראה בכך טעם לפגם. הוא הציע לשפירא עיסקה: התעשיין הצעיר יוותר על ניקור העיניים שבעריכת בריה-המיצוה במלון הילטון, יערוך את החגיגה בביתו ותמורת זאת יעמוד ספיר בפתח הבית ויקבל את כל הקרואים. עבור תעשיין במדינת-ישראל של אז היתה זו מתנה בלתי ניתנת לשיעור. במשך ארבע שעות עמד ספיר וביקר את כל קרואי החגיגה. האשראי הציבורי והכספי של שפירא זינק באותו יום לפיסגה חדשה.

אך שנים אחר-כך, בשנת 1973 לא יכול היה שפירא לעמוד בפני הפיתוי ולערוך לאותו בן מסיבת-כלולות מפוארת. דווקא בלונדון הרחוקה. יצחק-יהודה, בנו של ה-תעשיין, הרשות היום בניהול הקונצרן הגדול, נשא לאשה את שפירא-מורגנ-שטרן, בתו של יהלומן אנגלי עשיר. עשרות פקידים ממשלתיים בכירים, עיתונאים, שופטים ובנקאים הוטסו מישראל ללונדון, שוכנו בפאר מלונות לונדון של אז, מלון קמברלנד, וביום השלישי ה-10 ביולי 1973, הוטסו בשיירת מכוניות מפוארות לאולם החתונות המפואר ביותר בלונדון, דנסקרפט גרדן. כדי להשתתף בשיחתו של אברהם שפירא, עבור חלק ניכר מהמוזמנים שילם שפירא את דמי-הכרטיס ואת מס-הניסיעות. שהיה אז בתוקף, אחרים, פקידים בכירים פחות, נדרשו להשתתף בחלק מדמי-הנסיעות. עם כל מומן ניהל שפירא משאומתן דיסקרטי, עד שהגיע איתו להסדר אישי (המשך בעמוד 60)

הזמנת המיליונים. קול ששון וקול שפירא

בשם וזויה להשיג
שהחיינו וקיינו והגענו לזמן הזה
עזבתנו את כבודנו ואת ויהשוענו
בשפירות כליות
בענו היקרין
הבאור התוך העולה
עצוק יהודה פי
נכר הגאון פריסבורג זצ"ל
עליו
הפלה הבתולה הטובה
שפירא תחי
שנתקיים א"ה בשעה טובה ונצחית
ביום ג' ב"ב י' תשנ"ג לפ"ק (10.7.73)
החופה בשעה 2 אחר הצהריים
10, דאנסקראפט גארדנס, לונדון W4
קבלת מען אחר החופה.
וא"ה בשפירות נשיב לכן בעזרתך הטוב
הורי החתן
אברהם יוסף שפירא ורעייתו
ות-אבוב
הורי הכלה
יעקב עזחן טורנגשטערין ורעייתו
לועין

הזמנת המיליונים
אליה כרטיס-טיסה ללונדון וחשבון אירוח פתוח. בתמונה התחתונה: אחת מהחברות של אברהם שפירא שהפך להיות היצואן הפרטי הגדול ביותר במדינת ישראל.

המייצר צעצועים מצמר וכד, ומיפעל גלנויט בקיסריה, המייצר פרוות מלאכותיות. במירוצו להצלחה ידע שפירא שהוא אינו יכול לסמוך רק על ספיר. הוא החל אוסף סביבו אנשים בעלי קשרים טובים וממישפחות טובות. האלוף (מיל') חיים הרצוג עבד אצלו. כמנהל טוילנד הוא מינה את דורון פלד, בנו של מי שהיה או מנהל המכס וידיד קרוב של ספיר, דויד פלד. כמנהל מיפעל השטיחים ב-קיסריה הוא מינה את מנוש קול, אחיו של מי שהיה השר משה קול.

עד היום ממשך שפירא בהעסקת אישים בעלי שם במיפעליו. מנכ"ל הקונצרן שלו הוא יהודה ניצן (בלום), אלוף-מישנה לשעבר ומי שהיה היועץ-הכספי לרמטכ"ל. בלום הדתי נחשב לעילוי בשטח הכספים, ופרישתו ממערכת הביטחון והליכתו לשפירא היתה מכה לכל מערכת הכספים הביט-חונית. שם אחר שאותו מעסיק שפירא הוא תתיאלוף (מיל') אשר לוי.

אולם לא רק ללוי דואג שפירא, אלא גם לבני משפחתו של לוי. בתו של אשר

